

Eindverslag Erfgoedcommissie woensdag 3 mei 2023

20:00 Erfgoedhuis Kortenberg (Dorpsplein Erps)

Aanwezig: Anneleen Dekkers, Kristien Goeminne (deels), Kristien Hermans, Henri Vannoppen, Walter Sevenants

Verontschuldigd: Nele Beyens, Johan Bonnast, Chris Borgions, Danny Claes, Steven Demont, Paul van Leest, Roan Vercammen

Werking erfgoedcommissie

- Het verslag van de vergadering van 1 februari 2023 wordt door de leden goedgekeurd.
- De (pre)adviezen verleend via e-mail worden door de leden goedgekeurd.

Bestuur & beleid

- Aansluiting Kortenberg bij IOED Winar:
 - Er zal een samenwerkingsovereenkomst tussen de IOED Winar en de gemeente Kortenberg opgemaakt worden.
 - De IOED Winar kan op een volgende vergadering uitgenodigd worden ter kennismaking en bespreking van de samenwerkingsovereenkomst.
- Meerbeek Oud Kerkhof & Kortenberg Kerkhof - advies Erfgoedhuis Kortenberg
 - Dit punt werd niet behandeld.
- EV St-Martinuskerk beheersplan + bestek:
 - Interleuven verwacht het beheersplan af te hebben in de loop van juni 2023.
 - Er werden nog geen bestekken opgemaakt.

Dossiers RO – preadvies

- EK Kwerpsebaan 310 Rijkelenberghoeve
 - Architect Pieter Vandenhout ligt de aanpak, visie en eerste invulling van een initiatief tot ontwikkeling van de Rijkelenberghoeve toe aan de hand van 3 documenten (plannen bestaand, plannen concept en infobundel).
 - Op basis van deze toelichting en de ontvangen documenten zal de erfgoedcommissie een preadvies opmaken en doorgeven aan de architect.
- Kerkenbeleidsplan Kortenberg
 - Drie leden van de erfgoedcommissie hebben de toelichting van het kerkenbeleidsplan op 24 maart 2023 bijgewoond. Alle leden hebben de presentatie van het kerkenbeleidsplan ontvangen.
 - Frank Grauls, voorzitter van het Centraal kerkbestuur Kortenberg, is aanwezig op de vergadering om vragen m.b.t. de impact en positionering van het erfgoed in het kerkenbeleidsplan te beantwoorden.
 - De kerk van Everberg is beschermd als monument. Het kerkorgels van Erps en Kwerps zijn beschermd als monument. De vijf parochiekerken van Kortenberg staan op de vastgestelde inventaris van waardevol bouwkundig erfgoed.
 - De parochiekerken van Kortenberg hebben een code 2 (zeer gedenkwaardig – monument van nationale waarde) in het Monumentenplan van Kortenberg, als individueel monument én onderdeel van een architecturaal geheel (de omgeving).
 - De voorzitter van de erfgoedcommissie ligt de werking van de commissie toe, in bijzonder hoe in principe proactief preadvies wordt verleend bij initiatieven die een grote impact hebben op waardevol erfgoed in Kortenberg. De commissie stelt dan

ook voor een preadvies op te maken voordat het kerkenbeleidsplan ter goedkeuring voorgelegd worden aan het gemeentebestuur / de gemeenteraad van Kortenberg.

- Frank Grauls stemt hiermee in en stelt voor om, van zodra het kerkenbeleidsplan in geschreven tekst beschikbaar is, voor een preadvies voor te leggen aan de erfgoedcommissie.
- ME Goedestr 37 Zevenslaper - bouwhistorische opname & waardenstelling
 - Dit punt wordt naar de volgende vergadering verschoven.

Dossiers RO – advies

- EK Vissegatstr 21 (code 3/3) - verbouwing en uitbreiding van de woning
 - De commissieleden stellen vast dat rekening gehouden werd met het preadvies van 01/02/2023.
 - De erfgoedcommissie geeft daarom een positief advies voor deze vergunningsaanvraag.

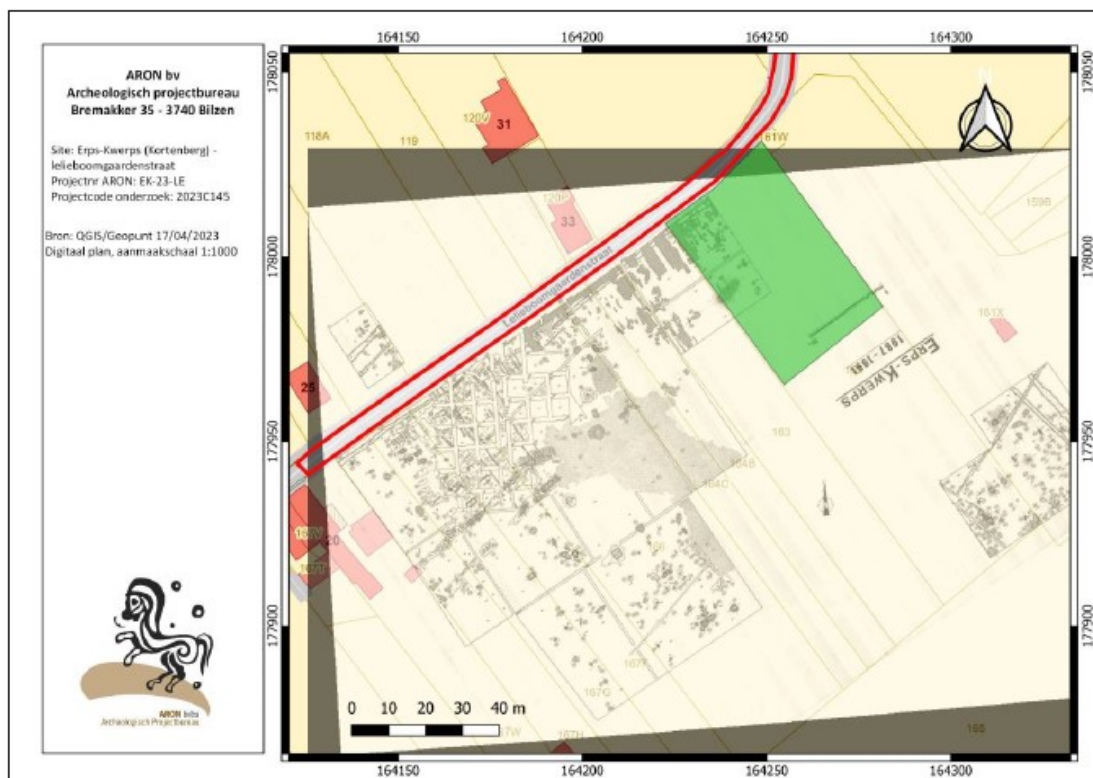
Dossiers RO – opvolging advies & vergunning (OE)

- EK Lelieboomgaardenstraat werken fietsstraat - archeologisch onderzoek
 - In het kader van de heraanleg van de Lelieboomgaardenstraat tot fietsstraat werd een archeologische werfbegeleiding uitgevoerd door ARON in maart 2023. Dit archeologisch onderzoek was opgelegd als voorwaarde bij de vergunning van deze werken, zoals beschreven in het programma van maatregelen van de betreffende archeologienota¹ door ABO nv.
 - Voor deze werken werd ter hoogte van kadastraal perceel Kortenberg afdeling 2 sectie C nr 162 een terrein voor grondverbetering voorzien (grondopslag en verwerking). In de archeologienota concludeerde ABO dat dit perceel al nagenoeg volledig was opgegraven en dus geen verder archeologisch onderzoek vereist was op dit perceel. Bij de verwerking van de resultaten van de werfbegeleiding heeft ARON echter vastgesteld dat het advies van ABO voor het perceel van grondverbetering onterecht was. De locatie van de vroegere opgravingen werd verkeerdelijk geprojecteerd.
 - Wanneer een terrein voor grondverbetering in gebruik wordt genomen, wordt de teelaarde verwijderd vooraleer de grondopslag en verwerking van start gaan. Na de werken, wordt het terrein in haar oorspronkelijke staat hersteld door het terugleggen van de teelaarde, soms gevolgd door het diepploegen om de vastgereden ondergrond terug los te maken. Bij de werken op het betrokken perceel in de Lelieboomgaardenstraat is het mogelijk dat al archeologisch erfgoed door de graafwerken en het werfverkeer vernield werd. Archeologische sporen kunnen echter nog steeds aanwezig zijn.
 - De commissie is van oordeel dat de nodige maatregelen moeten genomen worden om verdere vernieling van het archeologisch bodemarchief op dit perceel te vermijden. Dit kan onder andere bestaan uit het verbieden van werfverkeer op de plaatsen waar het archeologisch bodemarchief zal dagzomen bij het verwijderen van de grondopslag en het terugleggen van de teelaarde, en het afzien van het ploegen na terugleggen van de teelaarde. **De commissie adviseert het gemeentebestuur (als initiatiefnemer van deze werken) om dit met het agentschap Onroerend Erfgoed en de aannemer te bespreken.**

¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/18222>



Afb. 22: plan uit de archeologienota met de foutief geprojecteerde site van Verbeek (Bron: Dirix 2021:36, fig. 37). De rode rechthoek toont deze site uitgerokken over het volledige perceel voor grondverbetering.



Afb. 23: Correctere projectie van de site van Verbeek. Rood: de huidige werfbegeleiding. Groen: het perceel voor grondverbetering dat slechts gedeeltelijk werd onderzocht in het verleden.

Figuur 1. Uittreksel uit het archeologierapport van de archeologische werfbegeleiding van de werken aan de Lelieboomgaardenstraat waaruit blijkt dat het terrein van grondverbetering ten onrechte

uitgesloten werd van verplicht archeologisch onderzoek. (REYGEL P. 2023, Archeologierapport Erps-Kwerps Lelieboomgaardenstraat, ARON-rapport 1284)

- EK Dorpskernvernieuwing Erps & Kwerps
 - Momenteel loopt een beroepsprocedure van een groep burgers tegen deze vergunning.
- ME Dorpskernvernieuwing
 - Geen nieuws ontvangen.
- EK Hof Ter Bruggen
 - Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft aan de eigenaar toelating verleend voor het plaatsen van een tussenwand in de schuur.
- EK Engerstr 89
 - Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft aan de eigenaar toelating verleend voor de plaatsing van een deur in een bijgebouw.

Onderhoud en herstel gemeentelijk patrimonium

- EK Lelieboomgaarden Sint-Jozefkapel (code 3/nvt)
 - DE werken liggen momenteel stil, vermoedelijk omwille van de werken aan de Lelieboomgaardenstraat.
- KO O.L.Vrouwkerk - opvolging advies Monumentenwacht
 - Wim Cockx (diensthoofd Uitvoeringsdiensten (Technische dienst) van Kortenberg) ging contact opnemen met Andre Aernoudt (Voorzitter kerkraad Onze Lieve Vrouw Kortenberg).

Publiekswerking en ontsluiting

- Kijkdag Villa de Grubbe 8 april 2023: sgraffito inkomportaal
 - Volgens Tom Peeters (expert sgraffiti - Het Cauchiehuis vzw) werden sgraffito's in ons land zelden aangebracht op plafonds. De sgraffito in de villa De Grubbe is op zich hiervan een zeldzaam voorbeeld.
 - De commissie stelt zich de vraag of de sgraffito aan de inkomhal kan gerestaureerd worden.
- Openmonumentendag 10 september 2023

Varia

- Geen punten

Volgende vergadering: woensdag 7 juni 2023 20u00 – in het gemeentehuis (onder voorbehoud)